

Driemaandelijkse beslissing van de Nationale Bank van België inzake het contracyclische bufferpercentage voor 2022K4: 0 %

Krachtens artikel 5, § 2 van Bijlage IV van de Bankwet heeft de Nationale Bank van België besloten het contracyclische bufferpercentage voor blootstellingen in België te behouden op 0 %.

Rechtvaardiging

1. De contracyclische kapitaalbuffer is een macroprudentieel instrument dat beoogt cyclische systeemrisico's te beperken en procycliciteit in de kredietverlening tegen te gaan. Deze buffer heeft als doel de duurzame verstrekking van krediet gedurende de cyclus te ondersteunen door de veerkracht van de banken te versterken. Kapitaalbuffers worden met name opgelegd bij een toename van de cyclische systeemrisico's (bv. bij buitensporige kredietgroei), om deze aanvullende vereisten te kunnen versoepelen wanneer de cyclus omkeert en de risico's beginnen te dalen. Als risico's zich manifesteren – zoals in een situatie van financiële stress – kan worden besloten de buffer ineens vrij te geven om extra ademruimte te geven aan de banken en hen aldus in staat te stellen beter verliezen op te vangen en hun kredietverlening op peil te houden wanneer de economische en financiële omgeving kwetsbaar is. Het contracyclische bufferpercentage, uitgedrukt als percentage van de risicogewogen activa van de banken, ligt doorgaans tussen 0 en 2,5 %, maar kan verhoogd worden wanneer het onderliggende risico dat vereist. Er dient te worden opgemerkt dat de contracyclische kapitaalbuffer slechts één van de macroprudentiële instrumenten is die de Nationale Bank van België ter beschikking heeft voor de uitvoering van haar taak op het vlak van de stabiliteit van het financieel stelsel.
2. Krachtens artikel 5 van Bijlage IV van de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen, stelt de Nationale Bank van België elk kwartaal het contracyclische bufferpercentage vast dat van toepassing is op kredietrisicoblootstellingen op tegenpartijen die op het Belgisch grondgebied zijn gevestigd. Dit gebeurt op basis van een of meer referentie-indicatoren die de kredietcyclus en de risico's ten gevolge van buitensporige kredietgroei in België weerspiegelen, en die de specifieke kenmerken van de nationale economie in aanmerking nemen. Deze indicatoren zijn gebaseerd op de afwijking van de krediet/bbp-ratio ten opzichte van de langetermijntendens (de krediet/bbp-gap), rekening houdend met de veranderingen in de kredietvolumes die op Belgisch grondgebied worden toegekend en met het verloop van het Belgische bbp, de aanbevelingen van het ESRB, en alle andere variabelen die de Nationale Bank van België relevant acht voor de beoordeling van het cyclisch systeemrisico.
3. De Nationale Bank van België stelt het contracyclische bufferpercentage vast krachtens haar beleidsstrategie inzake de contracyclische kapitaalbuffer¹. In overeenstemming met het Bazel III-raamwerk en de ESRB-Aanbeveling van 18 juni 2014 inzake ESRB-richtsnoeren voor het vaststellen van contracyclische bufferpercentages, is de driemaandelijkse beslissing met betrekking tot het contracyclische bufferpercentage deels gebaseerd op een 'bufferreferentie' die is afgeleid uit de krediet/bbp-gap². Gelet op de specifieke kenmerken van het binnenlands financieel stelsel en de statistische eigenschappen van de kredietreeksen die worden opgevolgd, stelt de Nationale Bank van België de krediet/bbp-variabele vast op basis van door ingezeten banken verstrekte leningen. Bij de driemaandelijkse beslissing inzake het contracyclische bufferpercentage wordt ook rekening gehouden met aanvullende macrofinanciële indicatoren, waaronder bredere kredietmaatstaven.
4. Om ervoor te zorgen dat de Belgische banken hun ruime vrije kapitaalmiddelen volledig flexibel kunnen gebruiken om de reële economie te ondersteunen, heeft de Nationale Bank van België op 6 september 2022 besloten om de contracyclische kapitaalbuffer voor het vierde kwartaal van 2022 op 0% te handhaven.
5. De Nationale Bank van België rekent erop dat de Belgische banken de Belgische huishoudens en niet-financiële ondernemingen waar nodig helpen om de uitdagingen van de historisch hoge

¹ 'Vaststelling van het contracyclische bufferpercentage in België: een beleidsstrategie'.

² De bufferreferentie is het resultaat van de omzetting van de krediet/bbp-gap in een benchmarkbufferpercentage, zoals vastgelegd in de ESRB-Aanbeveling van 18 juni 2014 inzake ESRB-richtsnoeren voor het vaststellen van contracyclische bufferpercentages. Het benchmarkbufferpercentage bedraagt 0 % voor een krediet/bbp-gap tot en met 2 procentpunt. Als de krediet/bbp-gap groter is dan 2 procentpunt, stijgt het benchmarkbufferpercentage lineair, tot maximaal 2,5 % voor een krediet/bbp-gap van 10 procentpunt en groter.

energieprijzen en de moeilijke macro-economische omstandigheden het hoofd te bieden. De nadruk moet liggen op (1) het waarborgen van een continue adequate kredietstroom naar de reële economie en (2) het proactief aanbieden van moratoria en andere mogelijkheden tot schuldherschikking aan kredietnemers die tijdelijke of meer structurele terugbetalingsproblemen ondervinden als gevolg van hoge energierekeningen en stijgende levens- of bedrijfsuitgaven. De Nationale Bank van België verwelkomt daarom de eenzijdige verbintenis van de banken om vanaf 1 oktober 2022 moratoria aan te bieden aan hypotheekhouders die daarvoor in aanmerking komen en om, meer in het algemeen, individuele oplossingen aan te reiken aan huishoudens en niet-financiële ondernemingen ([persbericht van Febelfin van 8 september 2022](#)).

6. De beslissing van de Nationale Bank van België over de contracyclische kapitaalbuffer was gebaseerd op een grondige beoordeling van alle relevante gegevens. Op basis van deze analyse bleek de activering van een contracyclisch instrument niet langer gerechtvaardigd. Sinds de vorige beslissing ([persbericht van 29 juni 2022](#)) is de macro-economische context verslechterd en zijn de groeiverwachtingen neerwaarts bijgesteld. Er zijn ook eerste aanwijzingen dat het hoogtepunt van de financiële en kredietcyclus wellicht is bereikt, vooral wanneer wordt gekeken naar de ontwikkelingen na correctie voor inflatie.
7. Tegelijkertijd is de kans toegenomen dat kwetsbaarheden – die zijn opgebouwd tijdens de lange periode van zeer lage rente – tot verliezen voor de banksector zullen leiden. Hoewel de beschikbare indicatoren voor activakwaliteit (nog) niet wijzen op een toename van de terugbetalingsproblemen, moeten de banken vooruitkijken en hun voorzieningen voor kredietrisico's baseren op voldoende conservatieve beoordelingen van potentieel stressvolle economische scenario's, en hun huidige sterke kapitaalpositie gebruiken om waar nodig proactief hun voorzieningen voor kredietverliezen te verhogen.
8. In de huidige macrofinanciële context, die nog steeds wordt gekenmerkt door een grote mate van onzekerheid, dringt de Nationale Bank van België er bij de financiële instellingen ook op aan om voorzichtig te blijven in hun beslissingen inzake dividenden en andere soorten winstuitkeringen, en om deze beslissingen te baseren op een voorzichtige prospectieve beoordeling van hun kapitaal- en voorzieningsbehoeften in het licht van mogelijke macro-economische ontwikkelingen.
9. De Nationale Bank van België zal de kredietverlening, moratoria en andere vormen van schuldherschikking nauwlettend blijven volgen.

Tabel 1: Sleutelindicatoren¹

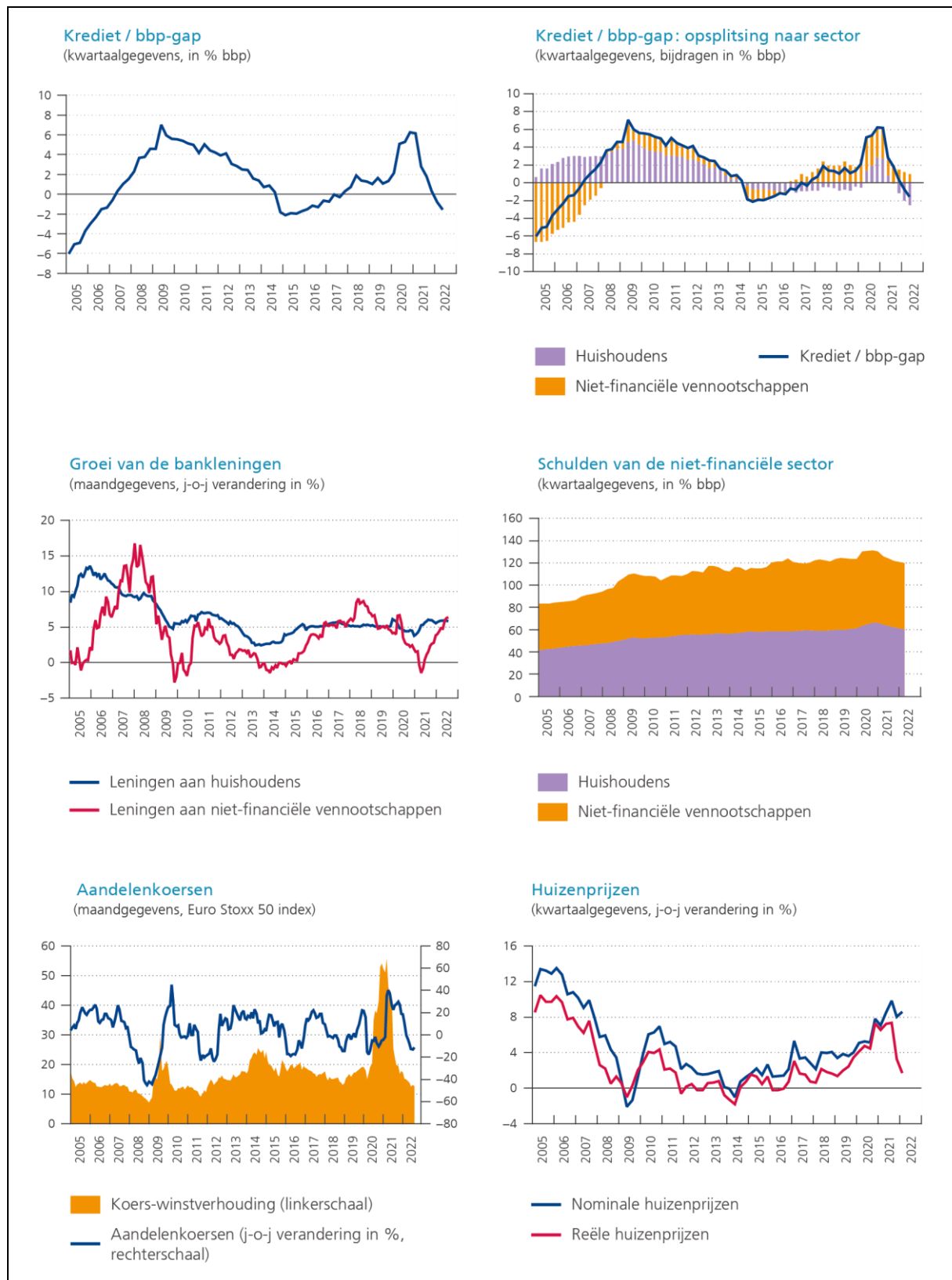
Variabele	Eenheid	Laatste periode	Waarde
Kredietcyclus van de niet-financiële private sector (door ingezeten banken verstrekte leningen)			
<u>Alternatieve krediet/bbp-gap</u>	% bbp	2022 K2	-1.6
<u>Huishoudens</u>	% bbp	2022 K2	-2.5
<u>Niet-financiële vennootschappen</u>	% bbp	2022 K2	1.0
<u>Bufferreferentie gerelateerd aan alternatieve krediet-gap²</u>	% RWA	2022 K2	0.0
<u>Gestandaardiseerde krediet/bbp-gap</u>	% bbp	2022 K1	-22.6
<u>Bufferreferentie gerelateerd aan gestandaardiseerde krediet-gap²</u>	% RWA	2022 K1	0.0
<u>Groei van de bankleningen</u>	j-o-j %	2022 M07	6.0
<u>Huishoudens</u>	j-o-j %	2022 M07	5.8
<u>Niet-financiële vennootschappen</u>	j-o-j %	2022 M07	6.4
<u>p.m. Verhouding krediet/bbp³</u>	% bbp	2022 K2	83.5
Weerstandsvermogen van de niet-financiële private sector			
<u>Verhouding schuld/bbp</u>	% bbp	2022 K1	120.0
<u>Huishoudens</u>	% bbp	2022 K1	61.1
<u>Niet-financiële vennootschappen</u>	% bbp	2022 K1	58.9
<u>Netto financiële activa</u>	% bbp	2022 K1	135.8
Financiële en activamarkten			
<u>Aandelenkoersen, nominaal (Euro Stoxx 50)</u>	j-o-j %	2022 M08	-11.4
<u>Koers-winstverhouding (Euro Stoxx 50)⁴</u>	–	2022 M08	12.7
<u>Huizenprijzen, nominaal</u>	j-o-j %	2022 K1	8.6
<u>Huizenprijzen, reëel</u>	j-o-j %	2022 K1	1.7
<u>Rendement op tienjaars overheidsobligaties</u>	%punt/j	2022 M08	1.7
<u>Bancaire debetrente op hypothecaire leningen aan huishoudens</u>	%punt/j	2022 M07	2.1
<u>Bancaire debetrente op leningen aan niet-financiële vennootschappen</u>	%punt/j	2022 M07	2.5
Weerstandsvermogen van de banksector			
<u>Tier 1-kernkapitaalratio</u>	%	2022 K2	17.6
<u>Verhouding eigen vermogen/totale activa</u>	%	2022 K2	6.6
<u>Verhouding krediet/deposito's</u>	%	2022 K2	89.2
Externe onevenwichtigheden			
<u>Lopende rekening</u>	% bbp	2022 K1	-0.7
<u>Netto internationale investeringspositie</u>	% bbp	2022 K1	53.1
Activakwaliteit			
<u>Aandeel problemleningen</u>			
<u>Belgische niet financiële ondernemingen</u>	% totale leningen	2022 K2	3.2
<u>Belgische gezinnen</u>	% totale leningen	2022 K2	1.3
<u>Aandeel leningen met herstructureringsmaatregelen</u>			
<u>Belgische niet financiële ondernemingen</u>	% totale leningen	2022 K2	3.3
<u>Belgische gezinnen</u>	% totale leningen	2022 K2	1.2
<u>Kredietverliesratio⁵</u>			

<u>Op geconsolideerde basis, inclusief de interbancaire leningen</u>	b.p.	2022 6M (geannualiseerd)	5.6
<u>Op niet-geconsolideerde basis, ongerekend interbancaire leningen</u>	b.p.	2021	10.6

Bronnen: Thomson Reuters, Refinitiv, NBB.

- ¹ Maandgemiddelden voor daggegevens. De gegevens worden weergegeven voor het kwartaaleinde (maart, juni, september, december) of voor de laatst beschikbare maand.
- ² Bufferreferenties worden uitgedrukt in percentage van risicogewogen activa (RWA).
- ³ Uitstaande bedragen van de kredietverlening door ingezeten monetaire financiële instellingen aan huishoudens en niet-financiële vennootschappen, met inbegrip van geëffectiseerde leningen, in procenten bbb.
- ⁴ De koers-winstverhouding (K/W) is de voortschrijdende koers-winstverhouding (12 maanden).
- ⁵ De kredietverliesratio is de verhouding tussen de nieuwe voorzieningen (netto bedragen) voor kredietverliezen en het totale volume aan leningen (één basispunt is gelijk aan één honderdste van één procentpunt).

STATISTISCHE BIJLAGE

Bronnen: Thomson Reuters, Refinitiv, NBB.

STATISTISCHE BIJLAGE (cont.)

Korte en lange rente

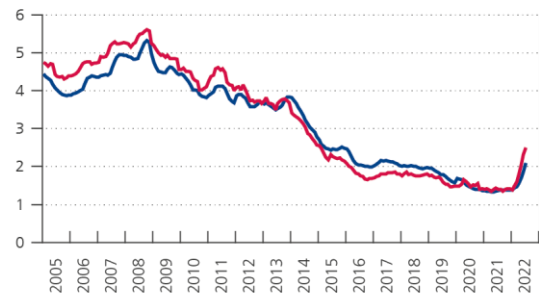
(maandgegevens, in procentpunten per jaar)

— Driemaands OIS
— Rendement op tienjaars overheidsobligaties

Bancaire debetrentetarieven

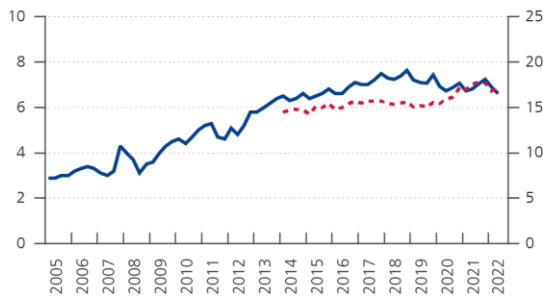
(maandgegevens, in procentpunten per jaar)

— Huishoudens (hypothecaire leningen, looptijd van meer dan 10 jaar)
— Niet-financiële vennootschappen (looptijd van meer dan 5 jaar)

Solvabiliteit van de banken

(kwartaalgegevens, in %)

— Verhouding eigen vermogen / totale activa (boekwaarde, linkerschaal)
- - - Tier 1-kernkapitaalratio (rechtterschaal)

Verhouding krediet / deposito's

(kwartaalgegevens, in %)

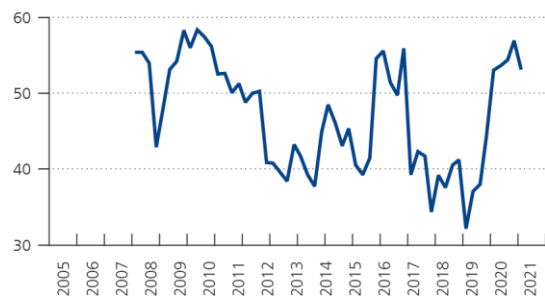
Lopende rekening

(kwartaalgegevens, in % bbp)

Netto internationale investeringspositie

(kwartaalgegevens, in % bbp)

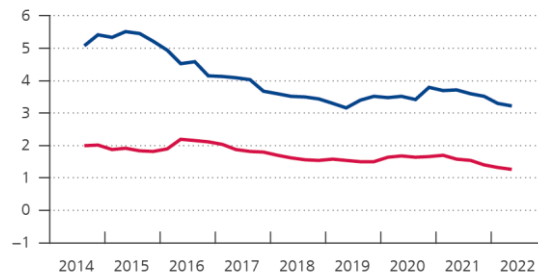

Bronnen: Thomson Reuters, Refinitiv, NBB.

STATISTISCHE BIJLAGE (cont.)

Probleemleningen

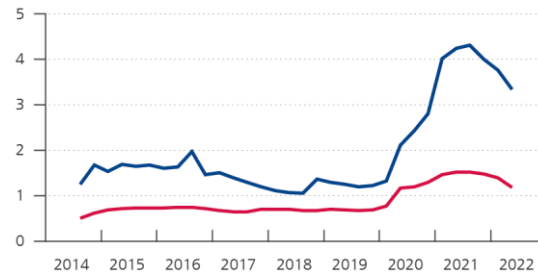
(eindeperiodegegevens op geconsolideerde basis, in % van de totale leningen)

— Belgische niet-financiële ondernemingen
— Belgische gezinnen

Aandeel leningen met herstructureringsmaatregelen

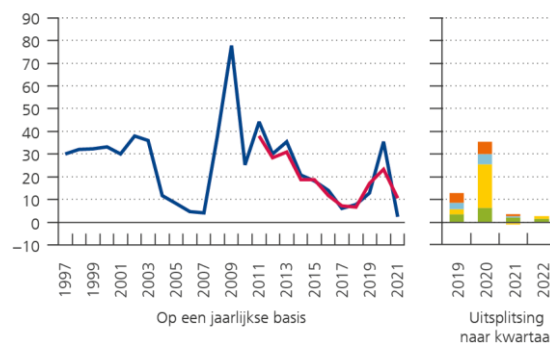
(eindeperiodegegevens op geconsolideerde basis, in % van de totale leningen)

— Belgische niet-financiële ondernemingen
— Belgische gezinnen

Kredietverliesratio

(in basispunten)

— Kredietverliesratio (op geconsolideerde basis, inclusief de interbancaire leningen)
— Kredietverliesratio (op niet-geconsolideerde basis, ongerekend interbancaire leningen)

■ K1
■ K2
■ K3
■ K4